

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 6. — Štev. 6.

NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 8, 1937—PETEK, 8. JANUARJA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

OBE STRANKI STAVLJATA ZELO TEŽKE POGOJE

SEDANJI ŠTRAJK JE BORBA PROTI SISTEMU, KI JEMLJE AVTNEMU DELAVCU VSE USTAVNE PRAVICE

General Motors Corporation zahteva, da stavkarji zapuste tovarne. — Le pod tem pogojem se more pričeti konferenca. — Družba ne sme obratovati tovarn tekom pogajanj. — Sodnik nima pravice kot delničar odločevati v sporu.

DETROIT, Mich., 7. januarja. — Verodostojni viri zatrjujejo, da je samo še ena zapreka, katero je treba odstraniti, da se prično pogajanja med General Motors Corporation in United Automobile Workers of America, da bo pravna stavka, vsled katere je zaprtih 14 tovarn in 50,000 delavcev brez dela.

Ta zapreka je zahteva avtomobilске družbe, da delavci, ki stavkajo in sede v tovarnah, tovarne zapuste. General Motors korporacija zahteva, da delavci odidejo iz poslopij, predno se prično pogajanja.

Unija avtomobilskih delavcev pa od družbe zahteva, da se zaveže, da iz teh tovarn ne bo vzela strojev in jih prepeljala na kak drug kraj.

Voditelji stavkarjev pa pravijo, da so pri volji sprejeti dva druga pogoja izmed treh pogojev.

Ta dva pogoja sta: da družba ne bo obratovala tovarn, ki so sedaj vsled stavke zaprte, dokler se vrše pogajanja in da se bo družba pogajala z unijo, ki zastopa svoje člane, ki so zaposleni pri avtomobilski družbi, ne zastopa pa vseh uslužbencev pri General Motors.

Posredovalec delavskega departmenta James F. Dewey je imel konferenco s podpredsednikom avtomobilске družbe Wm. S. Knudsenom ter ga je najbrže prosil, da družba med pogajanj ne bo iz tovarn odstranila strojev, nakar se je vrnil v unijski urad.

Ko je nato še o položaju razpravljajal s predsednikom unije avtomobilskih delavcev Martinom, se je vrnil v svoj hotel ter rekel, da zvečer ne bo več nikakih pogajanj.

Dewey je dospel v glavni stan delavske unije, ko so voditelji unije naslovili na poslansko zbornico v Lansingu zahtevo, da odstavi sodnika Edwarda D. Blacka, ki je izdal sodnijsko povelje za izgon stavkarjev iz tovarn v Flint, Mich.

Unija dolži sodnika Blacka, da je delničar pri General Motors Corporation in so njegove delnične vredne \$219,000, vsled česar mu po postavi države Michigan iz leta 1929 ni dovoljeno odločevati v sporu, ki zadene tudi družbo, pri kateri je delničar.

Popoldne je rekel Martin, da ima le malo upanja, da bo prišlo do kakšnega pogajanja z General Motors, dasi je predsednik avtomobilске družbe Alfred P. Sloan v Detroitu.

V odgovoru na Sloanovo izjavo je Martin odgovoril, da njegova unija ne zahteva "zaprte delavnice" v tovarnah General Motors korporacije, rekel pa je, da more biti diktatorstvo pri upravi družbe odstranjeno samo z učinkovitim sredstvom splošnega sporazuma.

Martin je še enkrat poudaril stališče unije avtomobilskih delavcev, ko je rekel:

"To je borba proti nečloveški hitrici, ki je napravila človeka za sužnja, to je borba proti zlobnemu vohunskemu sistemu, ki jemlje avtomobilskemu delavcu postavne pravice, da pristopi h kateri organizaciji hoče; to je borba za krajše ure, da se bo mogel avtomobilski delavec veseliti svoje družine in svojega prostega časa."

Na madridski fronti divjajo ljuti boji

VSAKO OROŽJE SE MORA PRIJAVITI

To bo sredstvo za pobijanje zločinstva. — Generalni pravdnik je olajšal kriminalno postopanje.

WASHINGTON, D. C., 7. januarja. — Generalni pravdnik Cummings je kongresu predložil predloge, ki imajo namen kriminalno postopanje olajšati. Kot sredstvo za pobijanje zločinstva je priporočil obvezno prijavo vseh pušk in revolverjev. Prijava je bila sedaj omejena samo na strojništvo in večje puške.

Za olajšanje postopanja proti zločincem je stavil Cummings naslednje predloge:

Aretirancem naj bo dovoljeno, da smejo odkloniti porotno obravnavo proti sebi.

Alibi dokazi morajo biti pred sodnijsko obravnavo naznanjeni zastopniku obtožnice.

Zakonec smejo pričati eden proti drugemu.

Pomožni pravdnik Dickinson je predlagal, da je postavljen poseben urad, ki bo zasledoval kršitve protitrušne postave. Po sedanjih postavi sodi še samo nastopi, ako je dobilo kake pritožbe.

Ravnatelj zveznih kaznilnic je poročal, da je število kazencev v letu 1936 naraslo za 1000. Treba je zgraditi tri nove kaznilnice.

Ravnatelj preiskovalnega urada justičnega departmenta J. Edgar Hoover naznanja, da je bilo leta 1936 na podlagi odvisov prstov prijatih 5731 zločincev.

COUGHLIN PROTI LEWISU

CHICAGO, Ill., 7. januarja. — V svojem tedenskem glasilu je danes Rev. Chas. E. Coughlin ostro napadel Johna L. Lewisa, predsednika odbora za industrijsko organizacijo in delavsko tajnico Miss Perkins. Lewisa očita, da skuša ameriško industrijo "sovjetizirati", o Miss Perkins pa pravi, da je nezmožna voditi tako važen urad.

EDVARD IN ALFONSO STA SE SESTALA

DUNAJ, Avstrija, 7. jan. — Dva bivša kralja — angleški Edvard in španski Alfonso — sta danes opoldne skupaj obedovala v hotelu Imperial. Alfonso je že precej časa tukaj, bivši angleški kralj je pa došel sem z avtomobilom iz Englesfelda.

Po obedu sta šla kupovat. Alfonso si je kupil milo za britje, Edvard pa nekaj filmov.

ENAJST ČEHOV SO IZGNALI IZ NEMČIJE

Čehoslovaška vlada bo protestirala. — Policija v Kehlul Čehom ni dovolila iti čez mejo v Francijo.

PRAGA, Čehoslovaška, 7. januarja. — Enajst Čehov, ki so se vrnili v Prago, je oblastim naznanilo, da so bili v Nemčiji prisiljeni vrniti se v svojo domovino.

Po njihovem zatrdilu nemška policija prime Čeha, ki so na potu v Francijo, ako so na sumu, da nameravajo iti na Špansko, kjer hočejo stopiti na stran republikancev, da se bore proti fašistom. Enajst Čehov je bilo en teden pridržanih v Kehlul, nato pa so bili pod policijsko stražo pripeljani na čehoslovaško mejo. 60 Čehov pa se še vedno nahaja v zaporih v Kehlul.

Nemška policija je Čehom vzela potne liste, dasi so bili popolnoma v redu in so vsi, razun dveh, tajili, da niso namenjeni na Špansko. Nemška policija jim je tudi vzela ves denar. Čehoslovaško vnanje ministrstvo bo zaradi tega pri nemški vladi vložilo protest.

MATTSONOV SIN SE VEDNO UJET

TACOMA, Wash., 7. januarja. — Dr. William W. Mattson je bil štiri ure odsoten od svojega doma in se je proti večeru vrnil domov. Nikdo ne ve, kje je bil, toda najbrže je skušal priti v stik z odvajalcem svojega sina.

Toda okoli Mattsonove hiše je razburjenje nekoliko ponehalo, navzile temu, da je dr. Mattson rekel, da mu sin še ni bil vrnjen.

Po nekem poročilu je bila odkupnina \$28,000 odnešana na dogovorjeni prostor. Ako je bila tudi odvajalec izročena, pa ni znano.

Toda Mattsonova žena kaže veselejši obraz, kot prejšnje čase.

Ko je bila po telefonu vprašana, ako je sin Charles že doma, je odgovorila:

"O tem ne morem ničesar povedati."

"Ali ne morete odgovoriti da ali ne?" je bilo nadaljnje vprašanje.

"Prosim, malo pozneje pokličite dr. Mattsona, "je bil njen odgovor.

Mattson je šel na svojo pot popolnoma sam. Niti detektiv, niti časnikarski poročevalci mu niso sledili. Odprta je bila vsaka pot za ugrabitelja, da bi se mogel sestati z dr. Mattsonom.

NOV PROCES V MOSKVI

Obravnava se bo najbrže pričela prihodnji teden. — Med obtoženci je tudi sloviti časnikar Radek. — 38 Nemcev v ječah.

MOSKVA, Rusija, 6. jan. — Medtem ko se nahaja Leon Trocki s svojo ženo na krovu nekega norveškega petrolejskega parnika na potu v Mehiko, kjer mu je bilo dovoljeno bivašče, sovjetska vlada pripravlja novo sodnijsko postopanje proti nekdanjim boljševiškim voditeljem, ki so obdolženi, da so bili zapleteni v Trockijevo zaroto proti Stalinu in drugim visokim sovjetskimi uradnikom.

Med jetniki, ki čakajo na obravnavo se nahajajo tudi svetovno znani časnikar Karl Radek, bivši sovjetski poslanik v Londonu Gregorij Sokolnikov in nadomestni komisar za težko industrijo Gregorij Pjatakovi.

Dan obravnave bo naznanjen ko bo končano ljudsko štetje, kar se more zgoditi vsak dan, in ko bo osrednji izvrševalni odbor odgodil svojo proračunsko sejo v Kremlju. Izvrševalni odbor bo pričel svoje seje 11. januarja in bo razpravljajal v prvi vrsti o izdatkih za armado.

Nemško poslanstvo poroča, da se v ruskih ječah nahaja 38 nemških državljani. Ker sovjetske oblasti se proti njim niso dvignile obdolžb, nemški konzulom ni dovoljeno obiskati jih v zaporih. Ničesar ni znano, v katerih ječah se nahajajo, kako oblasti z njimi postopajo in kdaj se prične proti njim sodnijska obravnava.

Aretacije Nemcev, ki so večino inženirji, so se pričele v novembru in nemška vlada je že zaradi tega protestirala. — Aretiranci so, obdolženi vohunstva, sabotaže in političnega ščevanja proti sovjetski vladi.

HUD MRIZ NA ZAPADU

CHICAGO, Ill., 7. jan. — Po celnem daljnem zapadu vlada hud mriz in na mnogih krajih stoji živo srebro v toplomerih pod ničlo. Hudi viharji z dežjem divjajo po zapadni obali ter po državah Arizona in Utah. Največji sneg v več letih v južnem delu države Utah je zakril vse ceste. Severno od Cedar City je običalo v snegu 50 avtomobilistov, nad 200 pa v goratih krajih California in v Grand Rapids Canyonu v Arizoni.

Sneg je zapadel po vsem osrednjem zapadu in v pokrajini ob Rocky Mountains.

FAŠISTI SO DOSEGLI NEKAJ USPEHOV PRI ESCORIALU

NA FRONTI pred Madridom, 7. januarja. — Republikanske čete, ki so držale svoje postojanke v Guadarrama pogorju od početka državljanske vojne, so bile skoro popolnoma odrezane od Madrida, ko so se fašisti polastili višin Cumbre gore, ki vlada cesto v Escorial.

Fašisti so na vrh gore postavili velik top, ko so po tridnevni vročih bojih zavzeli višine. V teh bojih je bilo ubitih 620 vladnih vojakov.

Fašistični poveljniki pravijo, da se bo morala republikanska armada v Guadarrama pogorju predati, ker ne bo mogla dobiti zalog iz Madrida. Fašisti tudi trdijo, da republikanski vojaki v vedno večjem številu prihajajo na njihovo stran.

Vroči boji se tudi bijejo v nekdanjem kraljevem lovišču Monte del Pardo, kjer je bilo poseben mnogo divjih prašičev. Fašistično poveljstvo pravi, da so fašistične prednje čete najbrže že zavzele te gozdove.

Poročila s fronte pravijo, da je bilo med ubitimi vladnimi vojaki največ tujecev.

MADRID, Španska, 7. jan. — Vladne čete hite proti Las Rozas, deset milj severozapadno od Madrida, da branijo važno cesto, ki vodi v Escorial. Uporniki so zavzeli važne kraje ob cesti, ki pelje v Guadarrama pogorje.

Madridska obrambna junta pravi, da se okoli 12.000 tujih prostovoljcev, ki tvorijo enajsto in dvanajsto mednarodno brigado, bori ob cesti v Escorial.

Marokanci in tuji legionarji, ki so prešli od fašistov k republikancem pri Villa Harta, pripovedujejo, da so po celi Andaluziji nemški častniki skoraj popolnoma nadomestili španske.

LONDON, Anglija, 7. jan. — Fašistični aeroplani so pri napadu na Malago, na jugu Španske, v soboto ubili 150 ljudi in nad 300 ranili. Republikanci so pa maščevali ta napad s tem, da so postrelili 100 fašističnih ujetnikov.

WASHINGTON, D. C., 7. januarja. — Tehnični postopek je preprečil, da Združene države niso mogle še pravočasno zabraniti španskemu parniku Mar Cantabrico, da ne bi v sredo peljal z a špansko vlado v Bilbao aeroplanov in drugega vojnega materijala.

Obe zbornici ste sprejeli predlogo za embargo na pošiljanje vojnih potrebščin na Špansko, toda senat je bil odgođen prej, predno je predlogo sprejela poslanska zbornica in podpredsednik Garner predloge ne bo podpisal prej kot v petek.

Senat je predlogo sprejel soglasno z 80 glasovi, v poslan-

ski zbornici pa je bila sprejeta s 404 glasovi, proti njej je glasoval samo poslanec John Toussaint Bernard, ki je bil rojen na Korziki. Zaradi njegovega nasprotnega glasovanja se je sprejem predloge zavlekel do popoldne, medtem časom pa je že bil parnik Mar Cantabrico že nad tri milje od ameriškega obrežja in ameriške oblasti ga niso mogle več pridržati.

PAPEŽU SE BLIŽA KONEC

Papežu je že dva tedna znano, da je smrt blizu. "En zdravnik je dovolj, da ubije človeka," je rekel papež.

VATIKAN, 7. januarja. — Papež Pij XI. že ve dva tedna, da je smrt blizu ter mu je samo žal, da mu ni več mogoče izvršiti nekaj velikih načrtov v Vatikanu.

Papež počiva nekoliko udobnejše, ker so bolečine v nogah nekoliko ponehale, toda zdravniki so v velikih skrbih zaradi njegovega "skakajočega" srca. Vsako najmanjše razburjenje bi moglo pospešiti njegovo smrt.

Nek prelat pravi, da je bilo papežu znano že dva tedna potem, ko je 4. decembra legel v posteljo, da je njegova bolezen smrtna in se je s svojimi obiskovalci razgovarjal o tem.

V sredo zvečer ni hotel dovoliti nekemu specialistu, da bi ga preiskal.

"En zdravnik zadostuje, da ubije človeka," je rekel svojemu telesnemu zdravniku dr. Milaniju.

Pozneje je papež svoje besele nekoliko ublažil, rekoč, da popolnoma zaupa dr. Milaniju in da ne potrebuje nobenega drugega zdravnika.

STO KADILCEV OPIJA ARETIRANIH

PEIPING, Kitajska, 7. jan. — Sto oseb, med njimi je največ kulijev in beračev, je bilo nočoj aretiranih po raznih opijskih beznicah. Jutri bodo najbrž vsi ustreljeni.

Po odredbi generala Sung-čejana ima vsak Kitajec priložnost, da se ozdravi od kajenja opija. Onega, ki tega neče storiti, zadene smrtna kazen.

Poslovilno pismo

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

12

Ko stopim k njegovi postelji, je bil še pri zavesti in reče mi, trudno iztegnivši svojo roko: "Pozdravljen, stari prijatelj — z menoj gre proti koncu, vem." Ustnice sem moral stisniti. Lona, kajti taka ločitev boli, če se človek zaveda, da ne bo več svidenja. Toda hlinil sem veselo zaupanje: "Neumnost, Jurij, zopet se bova videla. Ko bo na bojišču mir, se zopet vrnem."

"Toda nisem se vrnil, morali smo naprej. Izvedel pa sem, da je baron Hennesberg še isto noč podlegel svojim ranam. Tedaj je bilo treba mnogo prenesti, in prenesel sem tudi to izgubo. Sedaj pa, ko mi govoriš o njegovem sinu, je v meni zopet vse oživelo. Tam v Tohuwabohu je vedno ena grozota izpodrinila drugo in moral sem delati in misliti na kaj drugega, kot pa bi se zatopil v bolečine vsled smrti starega prijatelja — bil je tudi samo eden med mnogimi drugimi. In sedaj, dekle, zelo me boli, da se mora sin mojega staršega prijatelja boriti za življenje. Ko bi njegov oče še živel — gotovo bi mi po velikem razsulu preostala samo še služba zavarovalniškega zastopnika, ali pa vinskega potnika — smrt ga je slednjič rešila marsikatero grenkosti. Toda Ludvika Hennesberga mi moraš enkrat pripeljati. Vendar pa ga enkrat prej vprašaj, ako je bila njegova mati rojena baronesa Brambach, da bom gotov. Ako to potrdi, potem naj kmalu, zelo kmalu pride k meni."

Loneine oči so vsled ginjenja rosne. "Da, oče, povedala mu bom. Toda — mama mogoče ne bo rada videla, ako nas obišče sofer."

"Stari gospod naglo zamahne z roko. "Neumnost! Ako je sin mojega starega tovariša, tedaj mora biti pri nas dobrodošel. Tako neumna ni mama, da bi mi prepovedala, da ga povabim k sebi."

Lona se ga oklene okoli vratu. "Toda prej ji ne bomo ničesar povedali, papa. Potem ne bo imela nikakega ugovora. Kadar pride, naj se naznani kot baron Hennesberg, potem ga bo že rada sprejela."

Oba sa spogledata in smejeta kot dva otroka, ki sta napravila kako porednost.

"Dobro, Lona, tako bova naredila. Veselim se, v resnici se veselim, da bom sedaj barona Ludvika Hennesberga zopet enkrat videl kot moža."

Tudi Lona se veseli in se veseli mnogo bolj kot oče, ker mu bo smela prinesiti povabilo svojega očeta. To bo izbrizgalo vso nevoljo, ko ga je morala tedaj pri Vanskem jezeru odločiti, ne da bi ga predstavila svojemu očetu. Z Ludvikom od tedaj ni več govorila, samo sem in tam sta si izmenjala pozdrave. Toda že prihodnjega dne, ko zopet čaka z avtomobilom pred pisarno, stopi k njemu. Njegove oči zažare in njegovo čelo nekoliko pordeči, ko gleda v njen svetli obraz.

"Gospod Hennesberg, ali je bila vaša mati rojena baronesa Brambach?" ga vpraša z lahno tresočim se glasom.

Hennesberg jo začuden pogleda.

"Da, milostljiva gospica."

Veseli smehlja se razlize čez njen obraz.

"Potem je bil moj oče star prijatelj in vojaški tovariš vašega očeta. Moj oče je isti čas poznal tudi vas, ker je z vašim očetom služil v isti garniziji. Toda tedaj ste bili še majhen deček. Moj in vaš oče sta se pa tudi po dolgih letih zopet prvič srečala na fronti. Moj oče je bil poleg, ko je bil vaš oče ranjen. Pred njegovo smrtjo je še mogel z njim izpregovoriti nekaj besed."

Hennesberg prebledi in obraz mu je prepaden. Žile na licu se mu vsled vznemirjenja napno.

"Tako malo vem o smrti svojega očeta — kako je umrl. Zato boste razumeli, da me je vaše obvestilo zelo vznemirilo."

"O, kako dobro razumem to! Moj oče vas prosi, da bi ga obiskali, ker ga bo zelo veselilo."

Oči se mu razširijo.

"Res — ali res smem priti?"

"Seveda, in papa prosi, da čim prej pridete. Tako zelo se veseli na vaš obisk."

"Toda — vaša gospa mati?"

Lona se nekoliko zasmije, četudi ni bila nič manj vznemirjena kot on.

"O, zaradi matere si ne delajte nobenih skrbi. Papa in jaz sva se dogovorila, da ji ničesar ne poveva o vašem obisku. Glede nje stvari ne smete vzeti resno. Samo, kadar se naznanite, se morate poslužiti svojega plemškega imena, potem vas bo mati z veseljem sprejela."

"In če me potem spozna kot soferja Hennesberga?"

"No, potem pa se morate že pripraviti, da bo malo bolj hladna, toda za to se ne smete brigati, ker to ni prav nič važno. Toda papa se že tako veseli."

"In vi?" jo vpraša tiho.

Lona zardi.

"Jaz? O, jaz se tudi zelo veselim, o tem ne smete dvomiti. Sin prijatelja mojega očeta mi bo vedno dobrodošel."

"Tudi, če je samo sofer!"

Lona ga pogleda z velikimi, resnimi očmi.

"Ta sofer je tudi cel mož, ki ga udarci usode niso zbili na tla. Obenem pa je tudi možak. Več vam ne odgovorim na to vprašanje," odgovori toplo in priščno.

Hennesberg vpre vanjo pogled, ki jo zadene v srce.

"Hvala vam — o, hvala vam."

"Nobenega vzroka! Za kdaj smem očetu naznačiti vaš obisk?"

Sofer pomisli.

"Po dnevu imam malo kdaj čas."

"Pa pridite večer."

"Ali smem?"

"Je še celo boljše, ker papana po dnevu navadno ni doma."

"Pojutrnjem imam prost večer, ali smem že tedaj priti?"

"Gotovo! Papanu bom povedala, da vas bo pričakovala. Zelo bo vesel. Na svidenje gospod Hennesberg."

"Na svidenje, milostljiva gospica in še enkrat lepa hvala."

Vem, da se imam vaši dobroti zahvaliti za povabilo."

Lona smeje zmaje z glavo.

"K temu nisem prav nič pripomogla," se brani v zadregu.

"Ali vam je prav, če vas naznam ob sedmih?"

"Popolnoma prav, prosim vas."

(Dalje prihodnjik.)

Parada japonskega brodogva.

Japonsko brodogva je po svoji moči tretje na svetu. Toda o tem brodogvu le malo slišimo, ter se nepoučenemu človeku zdi kakor da bi ti to silno vojno brodogvo na Daljnem vzhodu mirno počivalo kje v kakem pristanišču. V resnici pa ta pomorska sila japonskega naroda dela velike skrbi pomorskim strokovnjakom v Londonu, v Singapuru, v Manili, v Washingtonu, v Haagu in v Bataviji.

Včasih se zgodi, da ruski ribiški čolni srečajo japonsko vojno brodogvo kje na daljnem severu, kako se nenadno pomoli iz meglenih sten ter kmalu nato zopet izgine izpred oči začudenih ribičev. Drugič zopet zagledajo japonsko brodogvo pomorščaki kje doli ob ekvatorju. Skoraj ves Tihi ocean je vojaško vežbališče tega skrivnostnega brodogva, o katerem nihče ne ve, kje je, a je v resnici povsod, ker je neprestano na vajah. In o nobeni stvari Japonci tako malo ne govorijo, kakor o svojem brodogvu. Oni sicer vsak dan pišejo o svoji armadi, molče pa o svojih bojnih ladjah, katere so skrbno prikrile očem tistih, ki jih nič ne brigajo.

Toda enkrat na leto pa se to mogočno brodogvo vendarle pokaže očem vse japonske javnosti. Enkrat na leto se torej Japonci sme mirno navduševati ob pogledu na svojo vojno mornarico, katere je po pogodbi zavezana, da mora biti tretja po moči za angleško in ameriško. Toda Japonska je to pogodbo že odpovedala ter potegne pogodbo s koncem tega leta.

Toda enkrat na leto se zbere japonsko vojno brodogvo v zalivu Kobe-Osaka. Že več dni poprej so vsi vlaki do tega zaliva prenapolnjeni ter vsi sedeži v brizovlakih že vnaprej naročeni. Avtobusi in električne železnice nikdar drugače toliko ne zasluzijo. Še v trdi noči se povzpno stotisoči na bregove nad zalivom, da bi drugi dan zjutraj lahko gledali veliki kanski prizor. Ob jutranji zarji mrgloli na bregovih in hribih nad zalivom že več kakor dva milijona ljudi. Sami

pristni Japonci, oblečeni v svoje kimone in dežne plašče, ženske, ki so prihitele iz svojih kmetij, kjer pridelujejo riž, delavci iz jeklarn v Osaki ter delavke iz predelnic.

Na morju pa ne vidiš nič drugega kakor nekaj policijskih čolnov, ki počasi krmarijo ob obali. Ljudi zebe, vendar potrpežljivo čakajo. Otroci, ki so privezani materam na hrbtih, jokajo. Počasi odplovejo iz luke ladje, katere so namenjene povabljenim odličnim gostom. Luka sama pa je že nekaj dni poprej bila zaprta za ves tovarni in osební promet. Te ladje z gosti počasi izginejo v megleni steni. Ko se jutranji mrž nekoliko dvigne, zagledajo ljudje praporno ladjo "Hiei", na kateri se je japonski cesar pripeljal na parado v zaliv Osaka iz bojne luke Jokosuka. To je nekdanja bojna ladja, katero pa bi morali Japonci razdreti na podlagi pogodbe, katere pa je že odpovedala. Danes je ta stara bojna ladja cesarska praporna ladja. Na glavnem jamboru plapolae sarski prapor, zlata krizantema na rdečem polju. Samo ena tkalnica v mestu Kijoto ima že od starih časov to edino pravico, da sme stakati cesarski prapor za cesarsko praporno ladjo. Povabljeni odlični gosti smejo stopiti na krov praporne ladje. To so državni ministri, odličniki ter inozemski mornariški atašeji. V cesarski kabini stoji cesar sredi svojih državnikov. Naslonjen je na mizo. Za njim visi na steni cesarska podoba, katere pa je danes zastirta. Pred njo se morajo sicer klanjati mornarji in častniki. Danes pa je cesar sam tukaj, zato je podoba lahko zastirta. Po strogo določenem redu morajo povabljeni visoki gostje iti sedaj mimo cesarja. Nato se ladje začne premikati. V množici se zganje. Mornariška cesarska parada se je začela. Je to največja mornariška parada v japonski zgodovini, kakršna je bila lani.

In sedaj plove japonsko vojno brodogvo od svojega sidrišča cesarski praporni ladji na

proti. Spreddaj plovejo bojne ladje, velikanske, vsaka po 1 km druga od druge. Za njimi plovejo v zadnjem času docela predelane in modernizirane bojne ladje, zraven njih pa letalske ladje in krizarkice, celo brodogve rušilcev in razdiralcev, ter nazadnje podmornice. Pred nami je 130 ladij, kamor sega oko, sama ladja pri ladji. Tako plove japonsko vojno brodogvo svojemu cesarju naproti. Do metra natančno se ustavi vse ladje, za kar je bilo treba cele mesece napornih vaj. To je veličasten pogled. Ladje velikanske so se ustavile 1500 m daleč od praporne ladje. Na njih so se postavili v parado vojaški pomorščaki. Z vseh ladij grme topovski strelji v pozdrav. Z vsake ladje s katere so zagrmeli topovski strelji in ko plove mimo praporne ladje, grme vojaški pozdravi — trikratni klic: "Banzai!"

Solnce je posijalo skozi megleno steno. Na morju se svetlikajo jekleno kovinasti žarki, ki se odbijajo od jeklenih plošč ladij in podmornic. Od daleč prileti letalsko brodogvo, katero se pred praporno ladjo nagne s svojimi kljuni v pozdrav. Vsi mornariški japonski strokovnjaki so pretreseni, tudi generali suhozemske armade so ginjeni. Ljudstvo na bregovih ga grmi svoje pozdrave. Iz milijonov grl se dvigne gromovit "Banzai!"

Medtem se je japonsko vojno brodogvo že odmaknilo. Pod senčico na praporni ladji pa so mize že pogrnjene. Okol njih se zbera povabljeni gostje. Med sviranjem narodne himne, med katero se mora vsakdo globoko prikloniti, pride cesar ter zasede gorenji konec mize. V slovesni tišini visoki gost poje svojo kosilo iz škatlice, katere stoji na mizi med malimi steklenicami šampanja. Nato zopet zaigra cesarska himna in cesar odide. Admirali z visokimi redovi in prsih ter drugi dostojanstveniki pa po stari japonski navadi pristopijo ter jo odnese domov za spomin. Doma še spoštljivo čaka njihova družina na darilo s cesarske mize, na sladke kolače, narajene v obliki cvetočih krizantem. Vse štiri vogle roba

John Green

predsednik unije mornariških in pristaniških delavcev, je izjavil, da se bo v kratkem začela splošna kampanja za organiziranje šestdeset tisoč pristaniških delavcev, ki se niso v uniji. Njegova organizacija se je nedavno priključila Lewisovemu odboru.

zganjejo ter vzamejo v roke ter neso med množico domov. Tako odhajajo gostje od parade japonskega cesarja.

Nato pa se zunaj v mestih začne veliko ljudsko slavlje, kateremu se pridružijo še mornarji, kateri so zjutraj bili na paradi. Ta veselica traja do poznega večera ter ima vse-skozi domoljubno značaj.

DOGODEK NA PARIŠKI DRAŽBI.

Pri dražbi umetnin iz hiše pokojnega fabrikanta parfemov Cotyja v Parizu je prišlo do incidenta. Med drugim so prodajali poprsje Voltaira, ki so ga pripisovali kiparju Houdonu. Strokovnjaki so ta kip ocenili na 250.000 frankov, toda med dražbo je neki pariški draguljar izjavil, da gre za potvorbo. Poprsje so baje ukradli iz foyera nekega starega pariškega gledališča in ga restavrirali. Strokovnjaki so to trditev s tehtnimi dokazi takoj ovrgli, toda kip je dosegel namesto najmanj četr milijona frankov je 65.000 frankov, kar bi bilo za potvorbo seveda še vedno dosti preveč.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam približate nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN PRATIKE; ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠČETE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushlin

COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Sattler

Walsenburg, M. J. Bavuk

INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS: Chicago, J. Bevdč, J. Lukanich

Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero, in Illinois)

Joliet, Mary Bamber

La Salle, J. Spelich

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago, Joe Zelene

KANSAS: Girard in okolici, Joseph Močič

MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN: Detroit, Frank Stular

MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouze

Ely, Jos. J. Peschel

Evelith, Louis Gouze

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Povše

Virginia, Frank Brvatic

MONTANA: Roundup, M. M. Panlan

Washoe, L. Champa

NEBRASKA: Omaha, P. Broderick

NEW YORK: Gowanda, Karl Strulcha

Little Falls, Frank Maslo

OHIO: Barberton, Frank Troha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kartlinger

Jacob Remik, John Slapnik

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Krmec

Youngstown, Anton Kikelj

OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec

Conemaugh, J. Brezovec

Coverdale in okolici, Mrs. Ivana Rupnik

Export, Louis Zupančič

Farrel, Jerry Okorn

Forest City, Math Kamin

Greensburg, Frank Novak

Johnstown, John Polants

Krayn, Ant. Taušelj

Luzerne, Frank Balloch

Midway, John Žust

Pittsburgh in okolici, J. Pogačar in Philip Progar

Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffr

West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Štšk

Sheboygan, Joseph Kikelj

WYOMING: Rock Springs, Louis Tauscher

Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik išta potrdilo na svojo, katero je prejel. Zastopnika tople priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street